

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**

Van

Datum
28 mei 2025

Referentie
52923164

Bijlagen

nota

Kamerbrief flexstuderen

Aanleiding

Tijdens het debat hoger onderwijs en DUO op 23 april 2025 is aan de Kamer een brief over flexstuderen toegezegd voor de zomer 2025.¹ Met voorliggende brief komt u tevens tegemoet aan een eerdere toezegging de Kamer een contourenbrief te sturen over het beleidstraject flexstuderen² en doet u een vijftal moties af. Het streven is om de brief op uiterlijk 26 juni a.s. naar de Kamer te sturen, voor ingang van het zomerreces. Bijgaand treft u de inhoudelijke redeneerlijn voor de brief.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om:

- in te stemmen met de inhoud van deze brief.
- de brief te ondertekenen voor verzending aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

- Van 2017-2023 heeft het wettelijk experiment Flexstuderen plaatsgevonden na een voorstel van de Landelijke Studentenvakbond (LSVb), met politieke steun vanuit vooral VVD en D66. Flexstuderen beoogde om studenten collegegeld te laten betalen per studiepunten voor het onderwijs dat zij van plan zijn te volgen (a.h.w. 'betalen naar gebruik').
- In de periode 2021-2023 zijn verschillende moties aangenomen die betrekking hebben op het mogelijk maken van flexstuderen voor studenten.
- Eind 2023 is naar aanleiding van enkele moties van de Kamer³ een verkenning uitgevoerd naar de brede behoefte aan flexstuderen en de gevolgen daarvan.
- Uit de resultaten van deze verkenning concludeert u dat een wettelijke verankering van het experiment flexstuderen op dit moment niet voor de hand ligt.
- In de brief weidt u uit over vijf aspecten van de verkenning die flexstuderen geen doelmatig en doeltreffend instrument maken: (1) de beperkte behoefte; (2) de complexe uitvoerbaarheid; (3) de juridische afbakening; (4) de gevolgen voor de bekostigingssystematiek; (5) de gevolgen voor het studiefinancieringssysteem; en (6) andere voorzieningen.

¹ TZ202504-138

² TZ202403-013

³ Kamerstukken II 2019/2020, 31288, nr. 841; Kamerstukken II 2021/2022, 31288, nr. 956; Kamerstukken II 2021/2022, 31288, nr. 957

- Om specifieke doelgroepen te blijven ondersteunen, onderzoeken we hoe instellingen gebruik maken van maatwerkvoorzieningen, conform de motie Tseggai⁴. Begin 2026 deelt u voorstellen voor verdere verbeteringen op basis van de uitkomsten van dit onderzoek.
- Deze kamerbrief over flexstuderen is het eerste moment waarop u de Kamer informeert over de uitwerking van de moties en uw besluit om niet over te gaan op wettelijke verankering van flexstuderen.

Toelichting

Hier volgt een beknopte toelichting van de redenen om beleidsontwikkeling rond flexstuderen nu geen gevolg te geven.

1. Er is slechts een beperkte behoefte aan flexstuderen onder de reguliere studenten. Het bleek dat vooral sprake was van behoefte aan betalen per studiepunt onder een beperkte, diverse groep van (met name) studenten die te maken hebben met bijzondere omstandigheden;
2. Randvoorwaarde is dat het percentage flexstudenten niet boven de 10% uitkomt om flexstuderen uitvoerbaar te houden binnen het huidige bekostigingssysteem. Wordt die limiet overschreden, dan zal dat ingrijpende financiële en uitvoeringstechnische gevolgen hebben voor de instellingen. Voor het inregelen van flexstuderen kan namelijk geen gebruik worden gemaakt van bestaande systemen, maar is maatwerk nodig;
3. De 10% limiet kan niet worden gegarandeerd omdat de twee grootste doelgroepen (chronisch zieken en mantelzorgers) juridisch niet zijn af te bakenen;
4. Het idee van flexstuderen staat haaks op de wens voor stabiliteit in de bekostiging die u in de Beleidsbrief⁵ heeft geuit;
5. Wanneer studenten alleen collegegeld betalen voor de studiepunten die ze afnemen, zou dit ook grote gevolgen voor het stelsel van studiefinanciering kunnen hebben. De mogelijke impact op het stelsel en de mogelijke financiële gevolgen daarvan staan niet in verhouding tot de relatief beperkte doelgroep die gebruik zal maken van flexstuderen;
6. Er bestaan voldoende andere voorzieningen voor de specifieke doelgroepen, zoals het studentenondersteuningsfonds, die beter kunnen worden benut.

⁴ Kamerstukken II 2023/2024, 31288, nr. 1143

⁵ Kamerstukken II 2024/2025, 31288, nr. 1185